

støttede den anden, vi endnu den Dag i Dag have Institutioner, der gjøre saadan Nytte. Jeg vil t. Ex.: nævne Sorø Academi, der understøtter Landbohøjskolen, den polytechniske Lærestanstalt og Bønderhøjskolerne, og af enkelte lærde Skolers Overflød er der, som bekjendt, dannet et Fond, hvoraf mindre vel indrøstede Skoler understøttes. Det er saaledes ikke blot en gammel Skik, men ogsaa en Sædvane i Nutiden, at den ene Institution kommer den anden beslegtede Institution tilhjælp. Naar man forkaster Beskatning af en særlig Gjenstand, vil jeg ogsaa tillade mig at gjøre opmærksom paa, at man dog ikke kan undgaae, at særlige Arter af Eiendoms-gjenstande besattes. Hvad er hele Toldbrogivningen andet end Beskatning af enkelte Gjenstande? Naar man formindsker eller forhytter Tolden, stæer der ofte en betydelig Beskatning af enkelte Gjenstande. Det forekommer mig ikke, at der kan siges Noget imod, at saadanne særegne Eiendomme som Kirker, der ikke ere Eiendomme af selvsamme Beskaffenhed som Herregaarde, Huse, Stole eller Borde — hve en moderat Skat for at komme Instituter af samme Slags tilhjælp.

Lehmann: Jeg troer, at de Argumenter, der hentes fra Navnet „Kirkesond“ ikke have Stort at betyde. Jeg troer, at det havde været rigtigt, om den høitærende Minister havde kaldt det Kirkeskæse eller om det skulde være Kirke-liste, da Erfaringen viser, hvilken stor Trolddom saadanne Ord have faaet, men jeg troer ikke, at her er nogen Grund til at tvøe, at der ad denne Vej skulde kunne dannes Grundlaget til Noget, hvis hberste Conseqvents disse Taarve og Taarvbygninger kunde være, som den sidste ærede Taler ved en anden Leilighed har sigtet til. Thi det forekommer mig, at der er givet en aldeles bestemt Anvendelse, som ikke uden at overskrive Lovet kunde udstrækkes videre, og Frygten for, at man ikke til dette Diemed skulde finde Brug derfor, troer jeg er for fjern, og der vil kunne tages Forholdsregler derimod, hvis Faren engang skulde vise sig. Jeg kan ikke betragte det som en Beskatning, snarere som en indbyrdes Assurance, idet de alle ere undergivne de Villkaar, der kunde gjøre en saadan Fordeling pnskelig, og det vil være tviv-

somt, til hvis Fordeel det falder ud. Somt ogsaa den ærede Ordfører anførte, er Lovet gaaet ud fra den Forudsætning, at der er en vis Solidaritet mellem Kirkerne, hvis Omkostninger til Syn ikke betales af det Offentlige, men af samtlige Kirker. Jeg kan forudsætte, at det kan have Betænknelighed; hvis det skulde gaae over til at blive et Slags Sameie; men jeg kan ikke see, at det bliver det derved, at der indføres en saadan indbyrdes Assurance, og som Paragraphen foresligger, kan jeg give den min Stemme.

Madvig: For Navnet Kirkesond har jeg ikke i denne Sag nogen Angst, thi jeg seer ikke, at der er nogen Betænknelighed ved at gaae ind paa en Opsamling af ringe Pengemidler til en bestemt og afgrændset Anvendelse. Men der er en ganske anden Side, fra hvilken jeg i dette Dieblik ikke kan gaae ind paa Forslaget, just fordi jeg i Grundtanken er enig med den høitærede Minister. Vi maae paa den ene Side huske paa, at en stor Deel Kirker nu ere i privat Eie. Kirken er et Institut; men de enkelte Kirkebygninger med den dertil henlagte Formue og Indtægt ere ved vore Forsædres Synder uregtelig bleve privat Eiendom, og derfor kunne vi ikke her tale om Instituter, som Sorø Academies eller de lærde Skolers Fond, thi de Kirker, der tilhøre den eller den Lehnbesidder, ere ikke af den Art. Det kan ikke hjælpe at argumentere paa en saadan Maade, hvor der er Tale om Kirkeeierne som Eiere af privat Eiendom. Og ligesaa lidt gaaer det an at sammenligne en Beskatning af Kirkeeierne med en indirecte Skat, i hvis Natur det ligger, at det er en frivillig Sag at forbruge disse Gjenstande. Men idet jeg gaaer ud fra, at der paahviler Kirkeeierne en Forpligtelse til ikke blot at vedligeholde Kirkerne, men at gjøre dem skikke til deres Bestemmelse ogsaa med Hensyn til Størrølsen, kan jeg ikke gaae ind paa et Forslag, hvorved man i samme Dieblik, som man udtaler denne Forpligtelse, vil tage den bort. Nu siger man rigtignok: vi tage den ikke bort, men istedetfor at gjøre den gjældende mod den Enkelte, hvor Byrden vilde falde trykkende, gjøre vi den fælles for Alle og derved lettere, idet vi oprette en indbyrdes As-